

Naturalisatie van A. V. Ahrens en elf anderen.
(Verslag der Commissie van Rapporteurs.)

[LXXXVI. 26.]

VERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor de Ontwerpen van Wet tot naturalisatie van A. V. Ahrens en elf anderen; uitgebragt in de zitting van den 23sten Maart 1852.

De twaalf Wets-ontwerpen tot naturalisatie van A. V. Ahrens en elf anderen, aan de Kamer ingezonden bij Koninklijke boodschap van den 8sten Maart jl., hebben bij de overweging in de Afdeelingen, waaraan 21 leden hebben deel genomen, tot geene bedenkingen aanleiding gegeven. De taak der Commissie van Rapporteurs is derhalve tot het doen kennen van deze uitkomst, ook aan de Regering, beperkt. Vermits voorts te dezer zake geene nieuwe overweging in de Afdeelingen in aanmerking kan komen, moet het tegenwoordig stuk als het Algemeen Verslag over de genoemde twaalf Wets-ontwerpen worden beschouwd.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 22sten Maart 1852.

REINDERS.
ANEMAET.
VAN HEIDEN REINSTEIN.
SLICHER VAN DOMBURG.
GOUVERNEUR.

[LXXX. 15.]

VERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het Ontwerp van Wet tot goedkeuring van artikelen van het Verdrag van Handel en Scheepvaart met Pruisen en de verdere Staten van het Deutsche Tolverbond.

Bij de Koninklijke boodschap van den 22sten Februarij jl. is aan de Kamer een ontwerp van wet aangeboden tot goedkeuring van artikelen van het Verdrag van handel en scheepvaart met Pruisen en de verdere Staten van het Deutsche Tolverbond. Dit wets-ontwerp is, zeer kort nadat het met de daartoe behoorende stukken en staten gedrukt en aan de leden rondgedeeld was, in de Afdeelingen der Kamer onderzocht; welk onderzoek den volgenden uitslag heeft opgeleverd.

§ 1. Algemeen heeft men zich beklagd, dat, terwijl dit Verdrag reeds den 31sten December 1851 is gesloten en de uitwisseling der ratificatie daarvan uiterlijk den 31sten Maart dezes jaars moet plaats hebben, eerst tegen het einde van Februarij geheel deze veelomvattende aangelegenheid aan de overweging der Kamer is onderworpen. Het gevolg daarvan is geweest, dat de Kamer, zoo zij niet van stonden aan de bekrachtiging van het verdrag binnen den vastgestelden tijd onmogelijk wilde maken, deze zaak met overhaasting heeft moeten behandelen en niet wel tot een grondig onderzoek daarvan in staat is geweest. Te minder viel aan zulk een grondig onderzoek te denken, vermits de Vergadering, toen de tot het tegenwoordig wets-ontwerp behoorende stukken waren afgedrukt en rondgedeeld, en dus de gelegenheid tot de overweging in de Afdeelingen geopend werd, met velerlei arbeid overladen was en al hare aandacht aan de wets-voorstellen tot wijziging van het belastingstelsel wijden moest. Daarenboven nog heeft de late inzending en openbaarmaking van dit verdrag, bij sommige van welks bepalingen de belangen van geheele streken des Rijks betrokken zijn, dit gewigtig nadeel gehad, dat men dezerzijds daarover een oordeel heeft moeten vellen, vóór het gevoelen van het algemeen zich daarover behoorlijk heeft kunnen openbaren.

Vele leden hebben hunne bevreemding niet kunnen ontveinzen, dat de Regering, zoo kort nadat de late inzending van de wet wegens het verdrag met België tot ernstige klagen van gelijken aard aanleiding heeft gegeven, op nieuw dit bezwaar heeft doen ontstaan. Die bevreemding was te grooter, omdat thans niet, gelijk toen, een beroep kon worden gedaan op eene tusschen de onderhandelende partijen gemaakte afspraak, om het verdrag gelijktijdig aan de wetgevende Kamers in de beide Rijken voor te leggen. Uit het verslag, door eene commissie uit de Pruisische Tweede Kamer den 12den Februarij 1852 over het tegenwoordig verdrag uitgebragt, blijkt toch, dat het reeds den 4den Januarij dezes jaars, en dus den vierden dag na de onderteekening, aan die Kamer is voorgelegd. Men ziet niet in, waarom de Nederlandsche Regering dit voorbeeld der Pruisische niet had kunnen volgen. Het is waar, op dat tijdstip konden het wets-voorstel, hetwelk dan toch door den Raad van State moest worden onderzocht en

de daarbij gevoegde Memorie van Toelichting niet wel gereed zijn, maar waarom dan niet het verdrag zelf voorloopig medegedeeld, en dus de leden der Kamer in de gelegenheid gesteld, om zich met de strekking der later in te dienen wet beter bekend te maken, of liever zich op den daaraan te besteden arbeid voor te bereiden? Mogt de Regering zulk eene voorloopige mededeeling van een verdrag onraadzaam keuren, of mogten er omstandigheden zijn die de indiening der wet tot goedkeuring vertragen, dan meent men op nieuw er ernstig op te moeten aandringen, dat in gelijksoortige gevallen als het tegenwoordige ten minste voor het vooraf drukken der staten en verdere stukken zorg worde gedragen; zoodat de leden der Kamer op het tijdstip der indiening dadelijk in het bezit worden gesteld van hetgeen tot zoodanige wet behoort.

§ 2. Ook de wijze, waarop het wets-ontwerp is toegelicht, heeft stof tot aanmerkingen opgeleverd. Zonder iets aan de waarde der Memorie van Toelichting te willen ontnemen, meent men, dat dit stuk minder uitvoerig had kunnen zijn en toch beter aan het doel had kunnen beantwoorden. Bij het stellen daarvan had men meer op het oog moeten houden, dat de zaak, die het hier geldt, van eenen te ingewikkelden aard is, om niet eene bepaalde studie te vereischen, waartoe het onder de bestaande omstandigheden den leden van de Staten-Generaal aan tijd en gelegenheid ontbrak, en dat het er dus vooral op aankwam, om hen tot een goed overzicht der bij het verdrag in aanmerking komende hoofdpunten in staat te stellen. Men had het voorbeeld der Pruisische Regering moeten volgen, die, te oordeelen naar het reeds aangehaalde, in de Pruisische Tweede Kamer te dezer zake uitgebragte verslag, bijzondere zorg heeft gedragen, om die vergadering ten aanzien van deze aangelegenheid op de vereischte hoogte te brengen. Ten bewijze dat werkelijk de Memorie van Toelichting in dit opzigt te wenschen overliet, verwees men op het gezegde bij art. 25 van het verdrag over het nieuwe tarief van doorvoerregten, dat sedert 1 October 1851 in de Staten van het Tolverbond in werking is getreden. Men mist daarbij eene duidelijke aanwijzing van de hoofdbepalingen van dit tarief, voor zooveel Nederland daarbij belang heeft; in welk gemis de overlegging van het tarief zelf, dat voor een oningewijde niet gemakkelijk is te verstaan, slechts zeer gedeeltelijk voorziet. Evenzoo had men ter zelfder plaatse aangevoelen wenschen te zien, waarin de meer gunstige voorwaarden bestaan, die voor den doorvoer van koopwaren, welke langs den Belgischen spoorweg verzonden worden, zijn toegekend, en waarop Nederland, bij gelijke wijze van verzending, aanspraak zal hebben, als de aansluiting van den Rhijn-spoorweg aan den Pruisischen daàr zal zijn en dus de doorvoer uit en naar Nederland insgelijks langs eenen spoorweg zal kunnen geschieden. Al verder is men in de Memorie van Toelichting gestuit op het gezegde op bladz. 7 en 8, dat in het verdrag een waarborg ontbreekt tegen de invoering in het Tolverbond van differentiele regten naar gelang van de herkomst der koloniale voortbrengselen; maar dat er tegen de opneming van zoodanig beding in het verdrag gegronde bedenkingen bestonden. Men had mogen verwachten, dat de aard dier bedenkingen ten minste met een enkel woord zoude zijn aangeduid; doch heeft daarnaar in de Memorie van Toelichting te vergeefs gezocht. Het werd van belang geacht, dat daaromtrent alsnog aan de Kamer eenige opheldering gegeven wierd.

Nog een ander middel tot eene meer juiste beoordeeling van het verdrag wordt in de Memorie van Toelichting gemist. Daar men veronderstelt, dat de kamers van koophandel, ten minste die van Amsterdam en Rotterdam, over dit verdrag zijn gehoord, had men verwacht, dat de zienswijze van die collegien van deskundigen over deze aangelegenheid daar, ten minste in hoofdtrekken, vermeld zou zijn. Verscheidene leden der Kamer zouden het wenschelijk en noodzakelijk achten, dat op de eene of andere wijze nog aan dit gemis waard te gemoet gekomen.

§ 3. Wat nu de waarde van het verdrag zelf aangaat, hebben vele leden bij het onderzoek in de Afdeelingen zich daarmede niet zeer ingenomen getoond, hetgeen te verwachten was, daar de Regering in hare Memorie van Toelichting zelve erkent, dat tegevoer de groote voordeelen, die de wet van 8 Augustus 1850 ten aanzien van de Rhijnvaart aan Duitschland verzekert, Nederland in billijkheid meer kon vorderen, dan hier is toegestaan. Enkele leden verklaarden zich dan ook regtstreeks tegen deze afwijking van den geest der scheepvaartwetten van 1850. Hunnes inziens was het af te keuren, dat de Staten van het Tolverbond in het genot van al de voordeelen, bij die wetten toegezegd, wierden gesteld, zonder dat van hunne zijde aan de voorwaarden, waarvan dat genot afhankelijk was gemaakt, werd voldaan. Sommige leden hechtten echter minder aan dit bezwaar, dan daaraan, dat het gesloten verdrag de strekking had, om tegenover de meest mogelijke vrijheid van scheepvaart en handel, die van de Nederlandsche zijde werd toegekend, een aantal beperkingen in de Staten van het Tolverbond ten onzen nadeele in wezen te laten; om de Rhijnvaart op Nederlandsch grondgebied geheel vrij te stellen, en die buiten dat gebied daarentegen nog op velerlei wijze te blijven

Goedkeuring van artikelen van het Verdrag van Handel en Scheepvaart met Pruisen en de verdere Staten van het Deutsche Tolverbond.
(Verslag der Commissie van Rapporteurs.)

belemmeren. Het verdrag had zoo doende alles behalve het karakter van een wederkeerigheds-verdrag. Van de Nederlandsche zijde worden bij art. 16 de Rhijnvaartregten onvoorwaardelijk en zonder beperking opgeheven; ook de overige met den Rhijn gemeenschap hebbende waterwegen vrijgesteld, en zelfs, blijkens n°. 6 van dat artikel, de schepen van het Tolverbond en hunne ladingen van in de toekomst te heffen regten of tollën bevrijd. Die opheffing van Rhijnvaartregten heeft echter van de Duitsche zijde, volgens art. 14, slechts zeer gedeeltelijk plaats; is wat Pruisen betreft van den aard der goederen afhankelijk, en wordt ook in zoverre niet uitgestrekt tot in de toekomst te heffen regten. Evenzoo verleent men van de Nederlandsche zijde volkomene vrijstelling van doorvoerregten, terwijl de doorvoer der goederen, uit Nederland komende of derwaarts bestemd, steeds aan regten onderworpen blijft (artt. 25 en 26). Niet minder valt dit gemis aan wederkeerigheid bij de vergelijking der artt. 28 en 29 van het verdrag in het oog. Nederland zegt daarbij toe, dat alle soorten van voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van het Tolverbond, bij den invoer in Nederland aan geene hoogere regten van invoer onderworpen zullen zijn, dan die op de gelijksoortige voortbrengselen van elke andere meest begunstigde natie gelegd zijn of zullen worden. Van de zijde des Tolverbonds wordt eene gelijke toezegging gedaan, maar deze beperkt tot de voortbrengselen der Nederlandsche vischvangst en van de Nederlandsche kolonien; zoodat de voortbrengselen van onzen grond en van alle andere takken van inlandsche nijverheid van deze gunstige bepaling geheel zijn uitgesloten.

Ofschoon deze bezwaren niet als geheel ongegrond konden beschouwd worden, meenden vele leden daartegen te moeten opmerken, dat zij in gewigt verminderden en het oordeel over het gesloten verdrag dus ook gunstiger werd, wanneer men de bijzondere omstandigheden in het oog hield, waarin Nederland tegenover de Staten van het Deutsche Tolverbond geplaatst is. Men onderhandelde hier met een Staten-verbond, welks leden zeer onderscheidene belangen hebben, en die dan ook tot nu toe tot geene volstreekte eenheid van beginsel betrekkelijk de aangelegenheid, waaromtrent zij zich verbonden hebben, te brengen zijn geweest. Hoe veel moeilijkheid dit bij de onderhandeling moest opleveren, is onder anderen door de Regering op bladz. 7 van hare Memorie van Toelichting ten aanzien van een bepaald punt in het licht gesteld.

Nog eene tweede bedenking moest hier van overwegend gewigt worden geacht. Het gesloten verdrag verzekert aan Nederland in de Staten van het Tolverbond eene markt voor zijne koloniale voortbrengselen, en daarop moet te meer prijs worden gesteld, omdat Duitschland zich nu reeds van zoodanige producten op andere wijze kan voorzien, en zulks in 't vervolg nog beter en gemakkelijker zal kunnen doen. Zoodra de spoorweg tot Emden voltooid zal zijn, kunnen die voortbrengselen langs de Eems worden aangevoerd. Evenzoo kan men die in het noorden langs de Wezer over Bremen, langs de Elbe over Hamburg; in het zuiden over Triest laten binnenkomen; terwijl eindelijk hier de mededinging van Antwerpen en de gemakkelijker van vervoer langs den Belgischen spoorweg vooral niet uit het oog moeten worden verloren.

Tegen het onmiskenbaar bezwaar dat de Staten van het Tolverbond de vrijgevigheid, die Nederland in het afschaffen van Rhijntollen en doorvoerregten aan den dag legt, geenszins navolgen, staat over, dat in sommige der Duitsche Rhijnnoever-staten nog verouderde begrippen over afsluiting en beperking der vaart op de rivier blijven heerschen, die eerst langzamerhand voor meer verlichte denkbeelden op dit punt plaats kunnen maken; terwijl daarenboven verscheidene dezer Staten slechts zeer moeilijk de inkomsten, die zij thans uit deze tollën en regten trekken, zouden kunnen missen.

Ook mag bij de beoordeeling van dit verdrag niet uit het oog worden verloren, dat de vasthoudendheid, die de Nederlandsche Regering in vroegere jaren omtrent hare wijze van uitlegging der bepalingen van de Weener congres-acte omtrent de Rhijnvaart heeft aan den dag gelegd, bij de Duitsche Rhijnnoever-staten eene vooringenomenheid en bitterheid heeft doen ontstaan, waarvan nog altijd sporen zijn overgebleven; en dat al de oude grieven, welke men van dien kant plagt aan te voeren, volgens de uitdrukkelijke verklaring der stellers van het reeds aangehaalde, in de Pruisische Tweede Kamer uitgebrachte verslag door dit verdrag zijn opgeheven; eene uitkomst, die, gelijk zij te regt er bijvoegen, niet alleen in het belang van scheepvaart en handel, maar vooral ook in het belang der internationale en staatkundige betrekkingen tusschen Pruisen en Duitschland aan den eenen, en Nederland aan den anderen kant als een groot gewin is te beschouwen.

Eindelijk mag bij dit alles nog gevoegd worden, dat het verdrag slechts voor twee jaren wordt aangegaan, en dat, indien het na dat tijdsverloop van kracht blijft, het onder gunstiger voorwaarden zal blijven voortduren.

§ 4. Verscheidene leden hebben tegen den vorm, waarin de aangegane overeenkomst met de Staten van het Tolverbond is vervat, bedenkingen geopperd. In 't algemeen is het wenschelijk, dat, wanneer een verdrag wordt aangegaan, al de punten, waaromtrent men overeenkomt, in dat verdrag zelf worden vervat, en niet gelijk hier, dadelijk een uitvoerig protocol en eene verklaring van den vertegenwoordiger van eene der overeenkomende partijen noodig is, om den waren geest der tot stand gebrachte bedingen te doen kennen. Maar dit bezwaar wordt te grooter, als, gelijk hier het geval schijnt te zijn, door zulke bijgevoegde stukken de strekking der artikelen van het verdrag wordt gewijzigd, en dat wel ook van zoodanige, die krachtens art. 57 der Grondwet, als wettelijke regten betreffende, aan de goedkeuring der wetgeving moeten worden onderworpen. Waar dit het geval is, moet eene opnemng in de wet van dat gedeelte van het protocol, hetwelk die wijziging inhoudt, noodzakelijk worden geacht.

De reden tot twijfel of er door het protocol geen wezenlijke verandering wordt gebragt in de bepalingen van het verdrag meenden sommigen in de volgende bepalingen te vinden.

Art. 11 van het verdrag is van geheel wederkeerigen aard en onderwerpt de onderdanen der overeenkomende partijen, wat de kustvaart betreft, aan de wetten, die in elk der Staten thans dit onderwerp beheerschen of in het vervolg zullen beheerschen. Voor het oogenblik zou dus de kustvaart voor de schepen van het Tolverbond in Nederland vrij zijn, en daarentegen de Nederlandsche schepen in Pruisen, welk Rijk zich, zoo men meent, de kustvaart voorbehoudt, aan die vaart geen deel kunnen nemen. Maar nu schijnt § 2 van het protocol mede te brengen, dat steeds in 't vervolg, en dus zelfs dan wanneer onze wetgeving de zeekustvaart in de Nederlanden aan de nationale vlag voorbeholdt, de schepen van het Tolverbond daarvan genot zouden moeten hebben.

Van meer gewigt schijnt het verschil ten aanzien van art. 16, ook omdat dit artikel in de wet is opgenomen. Bij n°. 6 van dat artikel zijn de schepen van het Tolverbond en hunne ladingen, behalve van de regten onder de vijf vorige nummers opgenoemd, *van elk ander regt of elken anderen tol, die thans mogt bestaan of in het vervolg zou worden ingevoerd, vrijgesteld*. Hier dus worden de schepen van het Tolverbond boven de Nederlandsche begunstigd. Intusschen ligt aan § 4 van het protocol, ten minste voor de geheele reeks aldaar opgesomde ongelden, een ander beginsel, namelijk gelijkstelling van de schepen van het Tolverbond met de Nederlandsche, ten grondslag. De Nederlandsche wetgeving zou dus, door alleen het artikel van het verdrag, niet de verklaring van het protocol, goed te keuren, ligt meer toestaan dan bedoeld wordt.

Bij § 6 van het protocol is eene uitzondering toegestaan op de algemeene bepaling van art. 19, volgens welke de schepen van het Tolverbond ook Nederlandsche binnenwateren zullen kunnen bevaren, onder het genot der voordeelen, bij de Mentzer conventie van 1831 aan de schepen, tot de Rhijnvaart behoorende, toegekend. Ook deze uitzondering had in het verdrag geschreven moeten worden, waardoor zij van zelf in de wet ware opgenomen. Daarenboven is gevraagd, of door zoodanige uitgestrekte vrijstelling, als hier voorkomt, niet te kort zou kunnen worden gedaan aan de wetgevende maatregelen, die hier te lande tot verzekering van de heffing der accijnzen zijn voorgeschreven, waaraan dan op de bedoelde binnenwateren wel de Nederlandsche schepen, maar niet die van het Tolverbond, onderworpen zouden zijn. Alleen toch verzegeling en bewaking, geenszins visitatie, schijnt, volgens den samenhang van het verdrags-artikel, hier aan de schepen van het Tolverbond te kunnen worden opgelegd. Sommigen meenden wel, dat dit bezwaar vervalt, omdat hier enkel en uitsluitend van doorvoer sprake is; maar men wenscht toch te dezer zake eenige inlichting te ontvangen.

Eindelijk zou ook art. 26 van het verdrag geacht kunnen worden in niet zoo ruimen zin gesteld te zijn, als de daartoe betrekkelijke § 10 van het protocol. Indien toch die verklaring niet ingewikkeld het verbod bevat tegen alle toekomstige beperking van den doorvoer, constateert zij enkel een aan ieder deskundige bekend feit, en kan zij derhalve tamelijk overtollig geacht worden.

§ 5. Tegen de bij het verdrag gevoegde verklaring van den Pruisischen Minister bestaan dezelfde bezwaren, als tegen de aangehaalde paragrafen van het protocol. Men neemt gaarne aan, dat het de bedoeling is der Staten van het Tolverbond om den doorvoer der uit Nederland komende of derwaarts bestemde goederen niet aan meer bezwarende voorwaarden te onderwerpen dan den doorvoer van en naar eenigen anderen aan de Noordzee gelegen Staat. Ofschoon er geen twijfel kan bestaan aan de verbindende kracht van eene dergelijke verklaring, had men het regelmatig geacht, dat die in het verdrag zelf of althans in het protocol ware opgenomen geworden.

§ 6. Sommige leden hebben beweerd, dat niet alle artikelen, die wettelijke regten betreffen, in de wet zijn opgenomen. Als zoodanig heeft men art. 17 genoemd. Vermits de sluis- en brug-gelden, welker vermindering met 50 ten honderd het daar geldt,

Goedkeuring van artikelen van het Verdrag van Handel en Scheepvaart met Pruisen en de verdere Staten van het Deutsche Tolverbond.
(Verslag der Commissie van Rapporteurs.)

tot het volle bedrag in de wet op de middelen voor 1852 zijn opgenomen, brengt art. 17 van het verdrag, wel niet regt-trecks, maar toch zijdelings, eene wijziging in de werking dier wet en raakt het dus wettelijke regten aan. Werd de vermindering der sluis- en bruggelden eerst met het nieuwe dienstjaar van toepassing en werd dus daarop bij het vaststellen der wet op de middelen voor 1853 gerekend, de zwaarigheid zou niet bestaan.

§ 7. Daar de bepalingen van art. 27 van het verdrag met de voltooiing en aansluiting van den Rhijnspoorweg in naauw verband staan, acht men te dezer gelegenheid nadere inlichtingen omtrent deze zaak allezins wenschelijk en zelfs noodzakelijk. Men vertrouwt, dat volgens de door de Regering gedane toezegging, de gelijktijdige uitwisseling der ratificaties van de overeenkomst met Pruisen wegens de aansluiting van den Rhijnspoorweg en van de overeenkomst tot wering van den sluikhandel met die mogendheid thans heeft plaats gehad; maar men wenscht zekerheid te erlangen, dat ook de bezwaren, die de Rhijnspoorweg-maatschappij te dezer zake heeft doen gelden, geheel zijn opgeheven.

Bij de overweging van de afzonderlijke artikelen van het verdrag is nog het volgende te berde gebracht:

Art. 14. Hiervoor, in § 3 van dit Verslag, is reeds op de groote onevenredigheid gewezen tusschen hetgeen Nederland met opzigt der Rhijnvaartregten toestaat en hetgeen onze Staat van de zijde der Staten van het Tolverbond in dit opzigt erlangt. Inzonderheid valt daarbij in het oog, dat, terwijl de Nederlandsche Regering vrijdom van Rhijnvaartregten toestaat, zonder eenig onderscheid te maken ten aanzien der te vervoeren handelswaren, met opzigt tot dien vrijdom op het Pruisische Rhijnvak eene gewigtige uitzondering wordt gemaakt ten aanzien der goederen, die kennelijk van niet-Duitschen oorsprong zijn en stroomopwaarts worden gevoerd. Het verdient evenwel opmerking, dat Pruisen te dezen aanzien niet vrij is, maar zieh reeds in 1841 jegens de overige Rhijnsoeverstaten heeft moeten verbinden, om voortaan weder Rhijntollen van deze goederen te heffen. Deze omstandigheid had in de Memorie van Toelichting wel opzettelijke vermelding verdiend. Zij heeft bij de leden der Kamer er toe medegewerkt, om het tegenwoordig artikel eenigzins minder ongunstig te beoordeelen. Het geldt hier toch eene zaak, waarin voor het oogenblik niets te veranderen valt, en terwijl men dit betreurt, kan men niets anders dan wenschen, dat spoedig de gelegenheid tot opheffing van dit gewigtig bezwaar moge worden geboren.

Art. 21. De hier bepaalde vermindering van het patentregt der schippers van het Tolverbond kan alleen in verband met de voordragt der Regering omtrent de vermindering van het patentregt der binnenlandsche schippers, als aannemelijk worden beschouwd. Zij zou anders de strekking hebben om de vreemde schippers boven de inlandse te beschermen.

Art. 23. Met genoegen heeft men uit het bij de Pruisische Tweede Kamer uitgebrachte verslag gezien, dat men in Pruisen zelf zeer weinig gewigt meer hecht aan de vervulling der verplichting, die bij art. 67 der Mentzer conventie aan de Nederlandsche Regering was opgelegd, om lijnpaden langs de Waal te onderhouden, oordeelende men ook daar te regt, dat de stoomsleepdiensten in de behoefte, waarvoor die lijnpaden moesten dienen, volkomen en onder de gunstigste voorwaarden voorzien. Nederland schijnt zich dus van de verplichting om zoodanige lijnpaden te doen aanleggen, ontslagen te kunnen rekenen, en men zou het moeten afkeuren, indien voortaan voor dien aanleg, waaraan toch eigenaardige bezwaren verbonden zijn, veel gelds besteed wierd.

Overigens acht men de verklaring, die met opzigt tot dit artikel in het protocol voorkomt, te eenzijdig. Er wordt daar alleen gesproken van werken, die de Nederlandsche Regering tot verbetering van den riviertoestand laat verrigten. Maar men zou kunnen vragen, of er wel zekerheid bestaat, dat Pruisen van zijne zijde gelijke maatregelen zal nemen.

Art. 24. Ook hier weder treft men eene wezenlijke ongelijkheid aan. Zoo als het artikel daar ligt, zou de Deutsche handelsreiziger, als hij eenmaal een patent genomen heeft, geheel Nederland kunnen bereizen, terwijl daarentegen de Nederlandsche handelsreiziger bij het binnentreden van elken Staat van het Tolverbond, ook van den kleinsten, een nieuw patent zou moeten nemen. Men meent echter te weten, dat een ingezetene van het Tolverbond, als hij in één der daartoe behoorende Staten patent genomen heeft, ook in de overige Staten, zonder vernieuwde betaling toegelaten wordt; en vraagt dus of deze meer gunstige bepaling ook niet op den Nederlandschen handelsreiziger toepasselijk zou zijn.

Art. 25. Men heeft dit artikel zoodanig opgevat, dat, krachtens hetzelfde, de doorvoer uit Nederland, wanneer die onder dezelfde voorwaarden en op dezelfde wijze geschiedt, niet hooger zal worden bezwaard, dan thans de doorvoer uit België; zoodat, ook indien het verdrag tusschen het Tolverbond en België verviel, Nederland in het genot van dit voordeel zal blijven. Het zou echter wenschelijk geweest zijn, dat deze bedoeling duidelijker in het verdrag ware uitgedrukt. Evenzoo moet men het betreuren, dat

de gelijkstelling omtrent den doorvoer, waarvan ook de verklaring des Pruisischen Ministers spreekt, niet in het verdrag zelf is opgenomen. Het gezegde in de Memorie van Toelichting, dat *bijzondere omstandigheden* die opname verhinderden, geeft daaromtrent zeer weinig licht.

Art. 26. Terwijl men naar het vroeger omtrent dit artikel aangemerkte verwijst, voegt men er thans alleen nog bij, dat het beter en voorzigtiger ware geweest, dit beding minder onbepaald te stellen, maar van het in stand blijven der wet van Augustus 1850 afhankelijk te maken.

Art. 27. De vraag is gedaan, of de bezwaren, die vroeger bij de Rotterdamse kamer van koophandel tegen de oprigting van dit entrepôt bestonden, thans zijn opgeheven. Overigens veronderstelt men, dat het in de bedoeling der Regering ligt, dit entrepôt enkel voor de Rhijnvaart te doen dienen, en dus het fictive entrepôt te laten bestaan.

Art. 28. Ook volgens de Memorie van Toelichting verleent dit artikel een waarborg tegen elke invoering van differentiele regten ten nadeele van onze koloniale voortbrengselen in het Tolverbond. Men had het echter wenschelijk geacht, dat die kennelijke bedoeling door de redactie van het artikel duidelijker ware uitgedrukt. Ongetwijfeld is bij het sluiten van het verdrag omtrent dit belangrijk punt van de zijde der onderhandelaren voldoende inlichting gegeven. Men wenscht met die ophelderingen bekend te worden gemaakt.

Overigens hebben verscheidene leden hun leedwezen niet kunnen ontveinzen, dat, zoo bij dit artikel niets hoegenaamd ten voordeele der voortbrengselen van den Nederlandschen grond en van de Nederlandsche nijverheid is bepaald, zulks, volgens de Memorie van Toelichting, daaraan is toe te schrijven, dat de Nederlandsche onderhandelaars terug zijn gedeinsd voor het redigeren van een beding, dat, te gelijk met den regel, de volstrekt noodzakelijke uitzonderingen inhield. Men had zich mogen vleijen, dat onze onderhandelaars die moeilijkheid zouden hebben weten te overwinnen.

Art. 29. Men heeft opgemerkt, dat in de Nederduitsche vertaling van het verdrag, die ook in andere opzichten in juistheid te wenschen overlaat, de woorden: *sans équivalent* niet zijn overgebracht.

Wat voorts de geheele strekking van het artikel betreft, om de voortbrengselen van het Tolverbond op den voet der meest begunstigde natie te behandelen, heeft men herinnerd, dat bij art. 25 van het Belgische tractaat uitdrukkelijk is bepaald, dat de daar toegestane verminderingen van regten niet afzonderlijk aan andere Staten toegekend zouden worden, dan tegen equivalent. Zal desniettemin het Tolverbond in die begunstigingen deelen? Of wordt de bepaling van art. 28 beschouwd het hier vereischte equivalent uit te maken?

Art. 33. Dit artikel, hetwelk eene in handelsverdragen gewoonlijk voorkomende bepaling omtrent de toepassing van aan anderen verleende begunstigingen, om niet wanneer zij om niet, en tegen equivalent wanneer zij tegen equivalent gegeven zijn, inhoudt, schijnt strijdig met de artt. 28 en 29, waar telkens van het toestaan van aan anderen verleende begunstigingen met volle regt en zonder equivalent de rede is.

Aldus vastgesteld bij de Commissie van Rapporteurs, den 23sten Maart 1852.

BLUSSÉ.
DULLERT.
DIRKS.
VAN GOLTSTEIN.
DE FREMERY.

[LXII. 4.]

VERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het Voorstel van Wet der heeren de Fremery enz. tot wijziging van den accijns op het Geslagt, — *betrekkelijk dat voorstel zelf.*

Naar aanleiding van de beslissing der Kamer, dat het voorstel van den heer de Fremery en negen andere leden der Kamer tot wijziging van den accijns op het geslagt een onderwerp van nader onderzoek zou uitmaken, heeft de overweging van dit voorstel, zoo als die bij het 2de lid van art. 95 van het Reglement van Orde van 1819 is voorgeschreven, den 3den dezer maand in de Afdelingen der Kamer plaats gehad. Die overweging, waaraan, behalve zes der voorstellers, 32 leden hebben deel genomen, heeft den navolgenden uitslag opgeleverd:

§ 1. In eene der Afdelingen is door sommige leden de vraag op den voorgrond gesteld, of zoodanig gebruik van het regt van